

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudců Mgr. Evy Šonkové a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **T. P.**, zastoupená Mgr. Závěšem Löffelmannem, advokátem se sídlem Karlovo nám. 671/24, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, ve věci žaloby proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 3. 2016, č. j. OAM-46/ZA-ZA04-K07-2015, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 7. 2. 2017, č. j. 1Az 18/2016 – 72,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna advokáta Mgr. Závěše Löffelmanna **se určuje** částkou 4114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 7. 2. 2017, č. j. 1Az 18/2016 – 72, zamítl žalobu podanou žalobkyní (dále jen „stěžovatelka“) proti rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „ministerstvo“) ze dne 18. 3. 2016, č. j. OAM-46/ZA-ZA04-K07-2015, jímž ministerstvo rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany stěžovatelce podle § 12 až § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

[2] Proti tomuto rozsudku podala stěžovatelka v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[3] Nejvyšší správní soud, po konstatování přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje

vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

[4] Přesahem vlastních zájmů stěžovatelky, který ve věcech azylu jediné vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatelky je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

[5] O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, že se kasační stížnost týká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu. Kasační stížnost bude přijatelná rovněž pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je na místě změnit výklad určité právní otázky řešené dosud správními soudy jednotně. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatelky. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

[6] Z výše uvedeného vyplývá, že je v zájmu stěžovatelky v řízení o kasační stížnosti ve věcech azylu, aby uvedla, v čem spatřuje, v mezích kritérií přijatelnosti popsaných výše, v konkrétním případě přesah svých vlastních zájmů, a z jakého důvodu by měl Nejvyšší správní soud její kasační stížnost věcně projednat.

[7] Pokud se jedná o uplatněnou námitku nepřezkoumatelnosti rozsudku městského soudu, která však nebyla nijak konkretizována, lze odkázat na judikaturu Nejvyššího správního soudu, zejména rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005 – 44, publ. pod č. 689/2005 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52, ze dne 16. 12. 2008, č. j. 1 Ao 3/2008 – 136, publ. pod č. 1795/2009 Sb. NSS. V daném případě pak Nejvyšší správní soud konstatuje, že městský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu všech žalobních námitek, přičemž posuzoval relevanci stěžovatelkou uváděných skutečností s ohledem na kritéria pro udělení mezinárodní ochrany. Rozhodnutí ministerstva vycházelo z dostatečně

pokračování

zjištěného skutkového stavu v návaznosti na tvrzení stěžovatelky ve správním řízení. V odůvodnění napadeného rozhodnutí ministerstvo vypořádalo všechny azylově významné důvody ve vztahu ke všem ustanovením zákona o azylu upravujícím možnost a podmínky udělení mezinárodní ochrany.

[8] Ohledně námitky stěžovatelky týkající se ohrožení její osoby na zdraví a životě z důvodu ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny, je třeba odkázat na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, publ. pod č. 1840/2009 Sb. NSS), podle které nestačí k udělení mezinárodní ochrany pouze existence ozbrojeného konfliktu na území země původu žadatele, ale žadateli musí v důsledku takového konfliktu hrozit reálná újma, např. v podobě vážného a individuálního ohrožení života nebo tělesné integrity z důvodu svévolného násilí. V situacích tzv. totálního konfliktu hrozí vážná újma v zásadě každému žadateli přicházejícímu z této země původu či postiženého regionu, neboť pouhá přítomnost na území této země nebo regionu jej vystavuje reálnému nebezpečí ohrožení života a tělesné integrity. Pokud ozbrojený konflikt nemá charakter tzv. totálního konfliktu, musí žadatel „prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže, (1) že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy ve smyslu čl. 4 odst. 4 kvalifikační směrnice; (2) že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobýval, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či (3) že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on“ (blíže viz rozsudek ze dne 13. 3. 2009, č. j. 5 Azs 28/2008 – 68, č. 1840/2009 Sb. NSS).

[9] K bezpečnostní situaci na Ukrajině se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. i v usnesení ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 – 17, kde konstatoval, že „[n]a Ukrajině nelze ani dříve, ani v současné době klasifikovat situaci jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní části Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá.“ Odkázat lze také na další rozhodnutí, ve kterých se této problematice Nejvyšší správní soud věnoval, např. usnesení ze dne 31. 3. 2015, č. j. 4 Azs 15/2015 – 28, ze dne 30. 4. 2015, č. j. 9 Azs 13/2015 – 69, ze dne 17. 6. 2015, č. j. 6 Azs 86/2015 – 31, či ze dne 18. 9. 2015, č. j. 2 Azs 194/2015 – 28.

[10] Místem pobytu stěžovatelky na území Ukrajiny přitom bylo město K. R. v Dněpropetrovské oblasti, které se nachází v jižní části země. Tato část Ukrajiny nebyla vojenskými událostmi nijak významněji zasažena, a nelze tudíž dovozovat, že by zde hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy ve smyslu dotčených ustanovení zákona o azylu. Nejvyššímu správnímu soudu nejsou známy ani žádné jiné relevantní informace, na jejichž základě by v dané věci vyvstaly pochybnosti, že by neudělením mezinárodní ochrany došlo k porušení zásady *non-refoulement*. Nutno podotknout, že sama stěžovatelka v protokolu o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 16. 1. 2015 k otázce týkající se situace v oblasti K. R. uvedla, že „pokud vím, tak se tam neválčí“, přičemž dále doplnila, že za ní („nyní“) přijela dcera na návštěvu, která dosud „na Ukrajině bydlela úplně sama“. Na základě shora uvedených skutečností tak Nejvyšší správní soud neshledal, že by stěžovatelce v důsledku aktuální bezpečnostní situace (resp. konfliktu) na Ukrajině hrozila

reálná újma v podobě vážného a individuálního ohrožení jejího života nebo tělesné integrity.

[11] V tomto kontextu Nejvyšší správní soud pro úplnost odkazuje též na svou ustálenou judikaturu, z níž plyne, že tam, kde je to reálně možné, „jsou lokální problémy řešitelné vnitřním přesídlením. Koncept vnitřní ochrany je jen vyjádřením zásady subsidiarity mezinárodní ochrany“ (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2012, č. j. 2 Azs 29/2011 – 70, ze dne 8. 3. 2012, č. j. 7 Azs 3/2012 – 44, a ze dne 29. 5. 2014, č. j. 6 Azs 22/2014 – 61). Z obsahu správního spisu, konkrétně z Informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky ze září 2015, jakož i ze Zprávy o stavu lidských práv na Ukrajině 16. května až 15. srpna 2015, je přitom zřejmé, že na Ukrajině existuje reálná možnost vnitřního přesídlení, když je svoboda pohybu omezena pouze ve vztahu k územím ovládaným ozbrojenými skupinami (resp. územím mimo kontrolu ukrajinské vlády). Stěžovatelka by tedy mohla, pokud by toho bylo třeba, nalézt účinnou ochranu v jiné části svého domovského státu. K tomu je možné opětovně uvést, že situace v K. R. zůstala v zásadě klidná.

[12] V souvislosti s tvrzením stěžovatelky, že bude na Ukrajině osamocená, bez finančních prostředků a zázemí, je možné poukázat na to, že podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu nejsou ekonomické důvody (resp. nepříznivá ekonomická situace v zemi původu) a s tím související těžké životní podmínky relevantní pro udělení mezinárodní ochrany (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 10. 2003, č. j. 3 Azs 20/2003 – 43, a ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 – 54, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 12. 2010, č. j. 8 Azs 16/2010 – 79). Důvody pro udělení mezinárodní ochrany jsou taxativně stanoveny v zákoně o azylu, z něhož vyplývá, že mezinárodní ochrana se uděluje ze zcela jiných závažných důvodů, především z důvodů pronásledování či hrozby vážné újmy v zemi původu žadatele. Tím, že stěžovatelce nebyla udělena mezinárodní ochrana, nebylo porušeno její právo na respektování soukromého života, když stěžovatelka uvedla, že za ní přijela její dcera na návštěvu, přičemž se „rozhodly, že tady zůstane“, neboť stěžovatelce nic nebrání v tom, aby toto své právo spolu s rodinou (jde o státní příslušníky Ukrajiny) realizovala v zemi, jejíž jsou občané. Čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) totiž neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu osob, které nejsou jeho státními příslušníky, ohledně země jejich pobytu a umožnit jim přenést si soukromý život na území daného státu. Z judikatury Evropského soudu pro lidská práva vyplývá, že podmínky pro použití tzv. extraterritoriálního účinku čl. 8 Úmluvy jsou velmi přísné (viz např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2011, č. j. 9 Azs 7/2011 – 67). Tyto výjimečné okolnosti Nejvyšší správní soud v případě stěžovatelky neshledal.

[13] Co se týče otázky zdravotního stavu stěžovatelky, Nejvyšší správní soud opakovaně vyslovil, např. v rozsudku ze dne 18. 10. 2005, č. j. 3 Azs 226/2005 – 68, nebo ze dne 26. 7. 2007, č. j. 2 Azs 30/2007 – 69, že nižší úroveň zdravotnictví v zemi původu bez přistoupení dalších okolností nemůže založit důvod pro udělení azylu. V rozsudku ze dne 9. 10. 2009, č. j. 6 Azs 34/2009 – 89, dále uvedl, že nelze vyloučit, aby doplňková ochrana byla udělena žadateli o mezinárodní ochranu, který trpí závažnou nemocí (v citovaném rozsudku se jednalo o HIV/AIDS), i z důvodu nedostatečné úrovně zdravotní péče v zemi původu, která by ovšem musela dosahovat úrovně označitelné za mučení nebo nelidské či

pokračování

ponižující zacházení ve smyslu ust. § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Poskytování zdravotní péče na Ukrajině se však této úrovni zdaleka neblíží. Z Informace MZV ČR ze dne 15. 10. 2015, č. j. 117499-LPTP, totiž jasně vyplývá, že se na Ukrajině v každém regionu nachází hepatitické centrum, které funguje jako standardní nemocnice, a zde jsou pacienti s onemocněním jakéhokoliv typu žloutenky léčeni. Pacienti s hepatitidou typu C se v těchto centrech musí registrovat do pořadníků léčby, přičemž následně volí ze dvou nabízejících se možností, a to pomoci od státu, která je hrazená právě státem, avšak léčba se odvíjí od „urgentnosti“ jednotlivých případů, a cestou soukromou, kdy pacient nečeká, nicméně si léčbu plně hradí z vlastních zdrojů. Dostupná je interferonová terapie. Z Informace Světové zdravotnické organizace (WHO) - Ukrajina: Průzkum zdravotního systému 2015 je dále zřejmé, že na území Ukrajiny je dostupná nejen ambulantní a hospitalizační péče v rámci uceleného modelu oddělení oblastních poliklinik, nemocnic či ústředních nemocnic, ale i specializované kliniky, diagnostická střediska a výzkumné ústavy Ministerstva zdravotnictví, což jsou vysoce specializovaná jednooborová střediska poskytující péči pacientům s nejzávažnějšími a nejkomplikovanějšími zdravotními problémy. Z výše uvedeného tak nelze dovodit, že by na Ukrajině nebyla stěžovatelce poskytnuta dostatečná úroveň zdravotní péče a ta by byla nucena svoji léčbu přerušit.

[14] Další námitka stěžovatelky se týkala neaktuálnosti informací, na základě kterých byla posouzena situace na Ukrajině.

[15] K otázce neaktuálnosti Nejvyšší správní soud již dříve judikoval, že „[p]ři používání informací o zemích původu je nutné dodržovat následující pravidla. Informace o zemi původu musí být v maximální možné míře (1) relevantní, (2) důvěryhodné a vyvážené, (3) aktuální a ověřené z různých zdrojů, a (4) transparentní a dohledatelné (srov. kritéria pro nakládání s informacemi o zemích původu v azylovém řízení, in: GYULAI, G.: *Country Information in Asylum Procedures: Quality as a Legal Requirement in EU*, Budapest, 2007)“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2008, č. j. 5 Azs 55/2008 - 71).

[16] V daném případě není důvodu pochybovat o objektivitě zpráv Ministerstva zahraničních věcí ČR ze dne 15. 10. 2015, ze dne 21. 5. 2015, ze dne 1. 8. 2014 a ze dne 16. 4. 2014, Světové zdravotnické organizace (WHO) za rok 2015, Freedom House ze dne 28. 1. 2015, Amnesty International ze dne 25. 2. 2015, Human Rights Watch ze dne 27. 1. 2016 a Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 15. 8. 2015 a za září 2015 (všechny součástí správního spisu) Jak zdroje, tak obsažené (zjištěné) informace splňují všechny výše uvedené požadavky.

[17] Co se týče samotné otázky neaktuálnosti zjištěných informací, podle názoru Nejvyššího správního soudu je aktuálnost zcela přiměřená tomu, že stěžovatelka podala žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice dne 16. 1. 2015, přičemž samotné správní rozhodnutí bylo vydáno dne 18. 3. 2016. Je tedy naprosto zřejmé, že ministerstvo při svém rozhodování vycházelo z informací, jejichž stáří bylo (převážně) pouze několik měsíců. Nadto je možné poukázat na to, že dne 9. 3. 2016 stěžovatelka podepsala protokol o seznámení se s podklady rozhodnutí, přičemž nenavrhla žádné jejich doplnění ani žádný z těchto podkladů nerozporovala.

[18] Závěrem Nejvyšší správní soud uvádí, že již v rozsudku ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004 – 81, zdůraznil, že o azyl je nutné žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. V nyní řešeném případě je však z obsahu správního spisu zřejmé, že stěžovatelka, ač na území České republiky přicestovala v listopadu 2012, požádala o udělení mezinárodní ochrany až dne 16. 1. 2015. Vzhledem k době a situaci podání její žádosti o udělení mezinárodní ochrany tedy nelze mít za to, že by důvodem jejího podání byly naléhavé azylově relevantní důvody; důvodem byla snaha o legalizaci pobytu na území České republiky.

[19] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tak poskytuje dostatečnou odpověď na stížní námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatelky.

[20] Proto Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost stěžovatelky nepřijatelnou a z tohoto důvodu ji odmítl (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

[21] Výrok o nákladech řízení se opírá o § 60 odst. 3 větu první za použití § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byl-li návrh odmítnut.

[22] Stěžovatelce byl usnesením městského soudu ze dne 17. 8. 2016, č. j. 1Az 18/2016 – 45, ustanoven pro řízení před soudem advokát Mgr. Závěš Löffelmann. Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. platí odměnu ustanoveného advokáta včetně hotových výdajů stát. Zástupci stěžovatelky náleží podle § 9 odst. 4 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, odměna za jeden úkon právní služby (tj. písemné podání soudu ve věci) ve výši 3100 Kč [§ 11 odst. 1 písm. d) citované vyhlášky] a náhrada hotových výdajů ve výši 300 Kč (§ 13 odst. 3 citované vyhlášky), celkem tedy 3400 Kč. Advokátem tvrzená porada se stěžovatelkou přesahující jednu hodinu nebyla Nejvyššímu správnímu soudu nikterak doložena, proto odměnu za tento úkon právní služby nebylo možné přiznat. Z důvodu, že je advokát plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku odpovídající této dani, kterou je povinen odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů, tj. o 714 Kč. Celková částka odměny tedy činí 4114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. května 2017

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu

pokračování

2 Azs 59/2017 - 30